

UZ DVOBROJ 3-4 ČASOPISA
ONOMASTICA JUGOSLAVICA

vatimo ovo mišljenje: »Osjećajno neobilježene izvedenice pripadaju uglavnom sportu, rjeđe drugim područjima društvenoga života: spòrtās, kajakāš, košarkāš...«³, zatim oblici s morfemima -lac i -telj, jer se u hrvatskome književnom jeziku tim sufiksima izvode imenice od infinitivnih osnova, npr. čúvalac, dávalac, hrānilac, hōdalac, ... up-rāvitelj, snimatelj, odgōitelj, hōdatelj.

Ostaje da iznesem svoje mišljenje i o imenici hodac. Naravno da nisam protiv te imenice i njezine uporabe u hrvatskome književnom jeziku jer se i ona uklapa u tvorbeni sustav našega jezika, samo što se danas rabi kanda samo u stilističke svrhe, tj. ta je riječ stilem. (To, uostalom, potvrđuje i primjer koji sam naveo u članku iz Matičina rječnika – Konji su »bolji hoci i kretači«, kako reče vozar. Kreš. –) Jedno je sigurno da će danas rijetko tko reći za onoga čovjeka koji hoda da je dobar hodac, nego će kazati da je dobar hodač, zatim hodalac, hodatelj.

I na kraju, držim da ovo moje razmatranje o tvorbi riječi na ovim primjerima *nedvojbeno pokazuje kakve su i kolike mogućnosti u tvorbi riječi u našem suvremenom književnom jeziku s pomoću morfema -ač, -aš, -lac, -telj*. Istodobno to rječito pokazuje da naš književni jezik još uvijek nije istražen i proučen u tom području, kako su kod naš rječnici nepotpuni, iako sam svjestan da nikada rječnici neće biti savršeni. Jedino sustavnim proučavanjem suvremenoga književnog jezika, ne zanemarujući pri tome stilske vrijednosti, mogu se otkloniti mnoge manjkavosti i praznine kao što pokazuje slučaj s imenicom hodač.

Ivan Sović

Pred nama je knjiga od 200 stranica četvrtinskog formata s naslovnom stranicom — ONOMASTICA JUGOSLAVICA, 3-4, Zagreb, 1973-1974. Godine 1969. pojavio se prvi broj OJ, glasila Međuakademijskog odbora za onomastiku, izdan u Ljubljani skromnom tehnikom umnožavanja. U uvodnoj riječi toga broja akademik France Bezlaj, glavni i odgovorni urednik časopisa, rekao je da je časopis umnožen na taj način zbog teškoća višejezičnog tiska, brzine i financijskih razloga, ali izražava namjeru da, ako pokušaj s izdavanjem uspije, prijeđe na tisak. Drugi broj časopisa umnožen je na isti način, a dvobroj 3-4, uz financijsku pomoć Fonda za naučni rad SRH izlazi već tiskom, u Zagrebu, u organizaciji Instituta za jezik. Pokušaj je, znači uspio.

Iako onomastika, kao posebna grana lingvistike, koja »ide za tragovima života čovečanstva i njegove kulture, i proučava ritmiku čovekovih kretanja kroz duge epohe« (M. Pavlović) ima svoje osobite zadatke i ciljeve, ona je zanimljiva i važna i s gledišta njegovanja i normiranja književnog jezika, kako to pokazuje i prošli broj Jezika. Stoga je dobro da se ovdje kaže i nekoliko riječi o novom broju onomastičkog časopisa.

Kao i u prva dva broja OJ i u ovom suradnici su iz većine naših republika i iz inozemstva, a prilozi su na više jezika. Danijel Alerić iz Zagreba u članku *Oronimi Kunara i Jadika* piše o zanimljivu problemu naziva tih planina, koje su česte u našim narodnim pjesmama, i pokazuje da se u tim nazivima »čuva trag dvaju turcizama, koji se u hrvatskom i srpskom jeziku nisu sačuvali do naših dana, bar ne u očekivanoj varijanti«. Božidar Finka i Antun Šojat iz Zagreba u članku *Obalna toponimija zadarsko-šibenskog otočja (Prvi dio — dokumentacija)* objavljuju građu koja je vrijedna i s dijalektološkog gledišta jer je akcentuirana. Stanislav Rospond iz Wroclawa u najopsežnijem i najznačajnijem prilogu ovog dvobroja *Struktura i stratygra-*

³ Stjepko Težak – Stjepan Babić: Pregled gramatike hrvatskoga književnoga jezika za osnovne i druge škole, Zagreb, 1973, str. 149, § 543.

fia toponimow typu -išt- w Bulgarii i Macedonii, izložio je kritički rad bugarskog lingvista J. Zaimova »Die bulgarischen Ortsnamen auf -išt- aus -tj- und ihre Bedeutung für die Siedlungsgeschichte der Bulgaren in den Balkan Ländern, Sofia, 1965 (Bugarski nazivi naselja na -išt- od -tj- i njihovo značenje za povijest seobe Bugara u balkanskim zemljama).

Stjepan Sekereš iz Našica (*Slavonski porodični nadimci*), Milija Stanić iz Beograda (*Nešto o imenima i hipokoristicima u uskočkom govoru*) i Pavao Tekavčić iz Zagreba (*Lingvistički aspekti vodnjanskih nadimaka*) bave se interesantnim antroponimijskim kategorijama. Posebno je zanimljiv Tekavčićev rad jer govori o nadimcima u mjestu iz reda onih naših istarskih naselja u kojima »se još uvijek govore stari autohtoni romanski govori Istre, tzv. istroromanski ili istriotski dijalekti».

Vida Barac-Grum iz Zagreba (*Toponimija gorskokotarske regije u Hrvatskoj*), Olga Ivanova (*Oronimite vo Probištipsko*), Fahra Matijačić iz Beograda (*Istorijski toponim Brëna*), Marinko Mitkov iz Skoplja (*Dvokomponentniot karakter na toponomastičkite edinici*), Milan Moguš iz Zagreba (*Jednu južnoslavenska crta u hrvatskoj toponomasti-*

ci). Žarko Muljačić iz Zadra (*Astarea — od opće do vlastite imenice*), Zvezdana Šavlović iz Beograda (*Antroponimi tipa Dojčin u našem jeziku*), Vaclav Polak iz Praga (*Considerations sur la toponymie balkanique*) i Nikola Rodić iz Beograda (*O nekim biblijskim imenima u našem jeziku*) zastupljeni su obujmom manjim, iako ne manje zanimljivim priložima.

K navedenim pridružuje se još nekoliko radova druge vrste. Milan Majtan iz Bratislave (*Tri slovenské onomastické konferencie*) izvještava o slovačkoj onomastici, Ivan Kalinski iz Zagreba (*Vrijedan prilog toponomastici*) piše o knjizi Petra Šimunovića *Bračka toponimija*, a Milivoj Pavličić iz Beograda prikazuje knjigu G. B. Pellegrinija *Friuli preromano e romano*. Sada već pokojni M. Pavlović objavljuje i svoje *Mišli o zadacima onomastike* u povodu XI. međunarodnog kongresa onomastike.

Kao što se iz navedenog vidi, dvobroj 3-4 časopisa *Onomastica jugoslavica* bogat je raznovrsnim i vrijednim priložima. Vjerujemo da će taj časopis i ubuduće moći ažurno reprezentirati sve bogatiji rad naših onomastičara.

Mijo Lončarić

V I J E S T I

PRVA SJEDNICA KOMISIJE SEKCIJE ZA KULTURU HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA

Na godišnjoj skupštini Hrvatskoga filološkog društva održanoj 15. lipnja 1974. odlučeno je da se osnuje komisija za reorganizaciju Sekcije za kulturu hrvatskoga književnog jezika, koja bi pojačala i proširila rad na njegovanju književnog izraza. Predloženi su i članovi te komisije, a kao pojedinci i kao predstavnici ustanova koje se bave tom problematikom, primjerice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, In-

stituta za jezik, Društva hrvatskih lektora, Zavoda za školstvo, aktivā nastavnika hrvatskoga ili srpskoga jezika, pedagoških akademija i drugih zainteresiranih. Za voditelja Sekcije izabran je dr. Slavko Pavešić, a odlučeno je da središte rada Sekcije i spomenute komisije bude u Institutu za jezik, u kojem je koncentriran najveći broj stručnjaka za problematiku suvremenoga književnog jezika.

Na prvoj sjednici Komisije izabran je za njezina predsjednika voditelj Sekcije dr. S. Pavešić, a odlučeno je da se na idućoj sjednici izaberu i dva tajnika, jedan koji bi se